

Regeringens proposition

2001/02:18

Beskattnings av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands, m.m.

Prop.
2001/02:18

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 27 september 2001

Göran Persson

Bosse Ringholm
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att vissa kostnadsersättningar och förmåner till statligt anställda som är stationerade utomlands inte skall tas upp till beskattning. Förslaget gäller endast andra statligt anställda än anställda vid utrikesförvaltningen eller i biståndsverksamhet. Skattefriheten vid utlandsstationering skall gälla ersättningar eller förmåner som avser bostad, skolvgifter, resor till och från tjänstgöringsorten, medföljande-tillägg samt grundtillägg.

Som en konsekvens av den föreslagna regleringen kan den särreglering som finns i inkomstskattelagen (1999:1229) för nationella experter m.fl. upphävas.

I propositionen föreslås vidare en ändring i inkomstskattelagen av termen årsmodell vid fastställande av bilförmån. Termen årsmodell föreslås ersättas av termen bilmodell, vilken definieras som bilmärke, variant och tillverkningsår.

Dessutom föreslås en ändring av rättelsekaraktär i socialavgiftslagen (2000:980) i fråga om avtal om betalning av socialavgifter och två rättelser i inkomstskattelagen.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2002.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	7
3	Ärendet och dess beredning	8
4	Gällande ordning för beskattning av kostnadsersättningar vid arbete utomlands	9
4.1	Allmänt om skattskyldighet i Sverige	9
4.2	Beskattning av kostnadsersättningar	9
4.3	Avdrag för ökade levnadskostnader	10
5	Nya regler om beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands	11
6	Termen årsmodell avseende bilförmån	16
7	Avtal om betalning av socialavgifter	17
8	Offentligfinansiella konsekvenser	18
9	Författningskommentarer	18
9.1	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	18
9.2	Förslaget till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	20
Bilaga 1	Lagförslag i Arbetsgivarverkets hemställan om förtydligande av inkomstskattelagens bestämmelser om ersättningar till statligt anställda som är stationerade utomlands (Fi 2000/3377)	21
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser beträffande Arbetsgivarverkets hemställan om förtydligande av inkomstskattelagens bestämmelser om ersättningar till statligt anställda som är stationerade utomlands (Fi 2000/3377)	22
Bilaga 3	Lagförslag i Riksskatteverkets hemställan om ändring i inkomstskattelagen av termen årsmodell avseende bilförmån (Fi 2000/2186)	23
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser beträffande Riksskatteverkets hemställan om ändring i inkomstskattelagen av termen årsmodell avseende bilförmån (Fi 2000/2186)	25
Bilaga 5	Lagrådsremissens förslag till lagtext	26
Bilaga 6	Lagrådets yttrande	30
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 september 2001	31

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).

2.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)
dels att 12 kap. 9 och 23 §§ skall upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 12 kap. 23 § skall utgå,
dels att 10 kap. 2 §, 11 kap. 31 §, 12 kap. 3 § och 61 kap. 5–7 §§ skall ha följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 11 kap. 21 § skall lyda ”Ersättningar till statligt anställda stationerade utomlands m.m.”,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 11 kap. 21 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 §

Som tjänst behandlas rätt till

1. pension,
2. livränta, periodiska understöd eller liknande periodiska inkomster som inte är ersättning för avyttrade tillgångar,
3. ersättning på grund av sådana sjuk- eller olycksfallsförsäkringar som tecknats i samband med tjänst,
4. engångsbelopp på grund av personskada,
5. undantagsförmåner, och
6. sådana förmåner som avses i 11 kap. 31, 32, 34, 35 och 46 §§.

6. sådana förmåner som avses i 11 kap. 31–36 och 46 §§.

11 kap.

21 a §

Ersättningar och förmåner till annan utomlands stationerad personal vid statlig myndighet än sådan personal som avses i 21 § första stycket skall inte tas upp om ersättningen eller förmånen avser

1. bostad på stationeringsorten,
2. avgifter för barns skolgång i grundskola och gymnasieskola eller liknande,
3. egna och familjemedlemmars resor till och från tjänstgöringsorten, dock högst två resor per person och kalenderår,
4. medföljandetillägg för make, maka eller sambo som går miste

om förvärvsinkomster till den del det inte överstiger en tolfedel av ett och ett halvt prisbasbelopp per månad, och

5. grundtillägg till den del det inte överstiger ett belopp som kan antas motsvara den normala ökningen av utgifter för livsmedel, transporter, hushållshjälp och speciella merutgifter.

31 §¹

Följande ersättningar i samband med vård *av närstående* skall tas upp: Följande ersättningar i samband med vård skall tas upp:

1. föräldrapenningförmåner enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. ersättningar enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård, och
3. vårdbidrag enligt lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag.

Vårdbidrag skall dock inte tas upp till den del det utgör ersättning för merutgifter.

12 kap.

3 §²

Om den skattskyldige får sådan ersättning som enligt 11 kap. 21 eller 28 § inte skall tas upp, får de utgifter som ersättningen är avsedd att täcka inte dras av. Om den skattskyldige får sådan ersättning som enligt 11 kap. 21, 21 a eller 28 § inte skall tas upp, får de utgifter som ersättningen är avsedd att täcka inte dras av.

Om den skattskyldige får sådant skattefritt stöd eller bidrag vid utbildning eller arbetslöshet som avses i 11 kap. 27 § tredje stycket, 34 § andra stycket och 35 §, får de utgifter som stödet eller bidraget är avsett att täcka inte dras av.

Utgifter som täcks av sådana ersättningar till utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner som enligt 11 kap. 22 § och 23 § första stycket 2 inte skall tas upp, får inte heller dras av.

61 kap.

5 §

Värdet av bilförmån exklusive drivmedel skall för ett kalenderår beräknas till summan av

- 0,3 prisbasbelopp,
- ett ränterelaterat belopp, och
- ett prisrelaterat belopp.

Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av

¹ Senaste lydelse 2000:797.

² Senaste lydelse 2000:1341.

statslåneräntan vid utgången av november andra året före taxeringsåret multiplicerat med *nybilspriset för årsmodellen*.

Det prisrelaterade beloppet skall beräknas till 9 procent av *nybilspriset för årsmodellen*, om detta uppgår till högst 7,5 prisbasbelopp. Om *nybilspriset för årsmodellen* är högre, skall det prisrelaterade beloppet beräknas till summan av 9 procent av 7,5 prisbasbelopp och 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 prisbasbelopp.

statslåneräntan vid utgången av november andra året före taxeringsåret multiplicerat med *bilmodellens nybilspris*.

Det prisrelaterade beloppet skall beräknas till 9 procent av *bilmodellens nybilspris*, om detta uppgår till högst 7,5 prisbasbelopp. Om *bilmodellens nybilspris* är högre, skall det prisrelaterade beloppet beräknas till summan av 9 procent av 7,5 prisbasbelopp och 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 prisbasbelopp.

6 §

Med bilmodell avses bilar av samma märke, variant och tillverkningsår.

Med *nybilspris för årsmodellen* avses det pris som bilen hade när den introducerades på den svenska marknaden. Om ett sådant introduktionspris ändras efter kort tid, avses med nybilspris det justerade priset. Om det inte finns något nybilspris, anses som nybilspris för *årsmodellen* det pris som det kan antas att bilen skulle ha haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny.

Med *bilmodellens nybilspris* avses det pris som bilen hade när den introducerades på den svenska marknaden. Om ett sådant introduktionspris ändras efter kort tid, avses med nybilspris det justerade priset. Om det inte finns något nybilspris, anses som nybilspris för *bilmodellen* det pris som det kan antas att bilen skulle ha haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny.

7 §

För en *bil av en årsmodell* som är sex år eller äldre, skall nybilspriset anses vara det högsta av

- det verkliga nybilspriset och anskaffningsutgiften för extrautrustning enligt 6 och 8 §§, och
- fyra prisbasbelopp.

För en *bilmodell* som är sex år eller äldre, skall nybilspriset anses vara det högsta av

- det verkliga nybilspriset och anskaffningsutgiften för extrautrustning enligt 6 och 8 §§, och
- fyra prisbasbelopp.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas första gången vid 2003 års taxering. De äldre bestämmelserna i 61 kap. 5–7 §§ gäller fortfarande i fråga om bilar tillverkade före den 1 januari 2002.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 8 § socialavgiftslagen (2000:980) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.
8 §

Arbetsgivaravgifter skall inte betalas av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om utgivaren och mottagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen.

Arbetsgivaravgifter skall inte betalas av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om

1. utgivaren *saknar sådant fast driftställe i Sverige som avses i 2 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229)*, och

2. *utgivaren och mottagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgiftspliktig ersättning som utgetts före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Arbetsgivarverket har i en framställan till regeringen (dnr Fi 2000/3337) hemställt om att reglerna i inkomstskattelagen (1999:1229) förtydligas så att även kostnadsersättningar och förmåner till statligt anställda som är stationerade utomlands och inte tjänstgör vid den svenska utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet skall vara skattefria. Arbetsgivarverket anser att det saknas ett tydligt och ändamålsenligt regelverk vad gäller beskattningen av utlandsstationerade anställda vid andra myndigheter än utrikesförvaltningen och i biståndsverksamhet. Denna brist leder till betydande problem när myndigheterna försöker organisera sin internationellt inriktade verksamhet på ett effektivt sätt. Det är inte möjligt att under nu gällande förhållanden utforma ett avtal om förmåner vid utlandstjänstgöring som är godtagbart för både arbetsgivare och arbetstagare. Arbetsgivarverket anser också att de särskilda reglerna för beskattning som konstruerats för nationella experter m.fl. inte är tillfredsställande. Arbetsgivarverkets förslag till lagtext finns i *bilaga 1*. Arbetsgivarverkets hemställan har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttrandena samt en remissammanställning finns tillgängliga i Finansdepartementet.

Regeringen behandlar nu de frågor som tagits upp i Arbetsgivarverkets hemställan.

Regeringens förslag har utformats på ett sätt som delvis avviker från Arbetsgivarverkets förslag. Synpunkter på utformningen av regeringens förslag har därför inhämtats underhand från Arbetsgivarverket och Riksskatteverket.

Riksskatteverket har i en framställan till regeringen (dnr Fi 2000/2186) hemställt om att termen årsmodell tas bort i inkomstskattelagen och att bilar som tillverkats efter utgången av år 2000 definieras genom fastställande av bilmärke, variant och tillverkningsår. Vidare har Riksskatteverket hemställt om att skyldigheten enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter att på kontrolluppgiften ange bilens modellbeteckning och årsmodell slopas.

Riksskatteverkets förslag till lagtext finns i *bilaga 3*. Riksskatteverkets framställan har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet.

Regeringen behandlar i denna proposition Riksskatteverkets framställan avseende ändring i inkomstskattelagen. Frågan om ändring i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter tas upp i ett annat sammanhang.

I propositionen läggs också fram ett förslag av rättelsekaraktär i socialavgiftslagen (2000:980) i fråga om avtal om betalning av socialavgifter. Synpunkter på förslaget har inhämtats underhand från Riksskatteverket.

I propositionen föreslås slutligen rättelser i 10 kap. 2 § och 11 kap. 31 § inkomstskattelagen, vilka kommenteras i författningskommentaren.

Regeringen beslutade den 28 juni 2001 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran. Vissa redaktionella ändringar har gjorts i lagtexten.

Förslagen till ändringar i 10 kap. 2 § och 11 kap. 31 § inkomstskattelagen har inte granskats av Lagrådet. Förslagen innebär rättelser av fel som uppkom i samband med införandet av inkomstskattelagen och är av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Gällande ordning för beskattning av kostnadsersättningar vid arbete utomlands

4.1 Allmänt om skattskyldighet i Sverige

Frågan om skattskyldighet i Sverige regleras i 3 kap. 3–21 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), IL. Som huvudregel gäller att en i Sverige obegränsat skattskyldig fysisk person är skattskyldig för alla sina inkomster i Sverige och i utlandet.

Obegränsat skattskyldig är

- den som är bosatt i Sverige,
- den som stadigvarande vistas i Sverige och
- den som har väsentlig anknytning till Sverige och som tidigare har varit bosatt här.

Från huvudregeln finns dock vissa undantag.

Om en person har en anställning som innebär att han vistas utomlands i minst sex månader, är denne inte skattskyldig för inkomst av sådan anställning till den del inkomsten beskattas i verksamhetslandet (sex-månadersregeln). Beskattning av lönen anses innefatta förmåner som åtnjuts i verksamhetslandet.

Om vistelsen utomlands under anställningen varar i minst ett år i samma land, är den anställde inte skattskyldig för inkomsten även om denna inte beskattas i verksamhetslandet, om detta beror på lagstiftning eller administrativ praxis i det landet eller annat avtal än skatteavtal (ettårsregeln). Ettårsregeln gäller dock inte för anställningar hos staten annat än vid tjänsteexport. Med tjänsteexport avses en från övrig offentlig verksamhet klart avgränsad affärsverksamhet.

Enligt OECD:s modell för skatteavtal beträffande inkomst och förmögenhet är regeln att privat anställda beskattas i tjänstgöringslandet. Från denna regel finns undantag vid kortare tids anställning om vissa förutsättningar är uppfyllda. Statligt anställda beskattas däremot i det land som betalar lönen.

4.2 Beskattning av kostnadsersättningar

Sedan 1990 års skattereform gäller som en allmän princip att alla kostnadsersättningar och förmåner skall tas upp till beskattning. I fråga om

statliga kostnadsersättningar och förmåner görs dock undantag för utlandstillägg och liknande ersättningar och förmåner, såsom bostadskostnadsersättning och förmån av bostad, till sådan personal vid den svenska utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet som är stationerad utomlands (11 kap. 21 § första stycket IL). Dessa ersättningar och förmåner vid utlandsstationering beskattas alltså inte.

Den som fått sådan ersättning som inte skall tas upp får inte göra avdrag för de utgifter som ersättningen är avsedd att täcka (12 kap. 3 § IL).

Undantag från principen om att kostnadsersättningar och förmåner skall tas upp finns vad gäller ersättning för utgifter för flyttning när en skattskyldig på grund av byte av verksamhetsort flyttar till en ny bostadsort och erhåller ersättning av allmänna medel eller av arbetsgivaren (11 kap. 27 § IL).

Inte heller skall förmån av sjukvård, tandvård och läkemedel som tillhandahålls utomlands tas upp (11 kap. 18 § IL).

4.3 Avdrag för ökade levnadskostnader

Bestämmelser om avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa finns i 12 kap. 6–17 §§ inkomstskattelagen. Avdrag skall göras för den uppkomna ökningen i levnadskostnaderna vid en tjänsteresa, om resan medfört övernattnings utanför den vanliga verksamhetsorten. Den vanliga verksamhetsorten utgörs av ett område inom ett avstånd av 50 kilometer från den skattskyldiges tjänsteställe. Med tjänsteställe avses den plats där den anställde utför huvuddelen av sitt arbete. Som vanlig verksamhetsort behandlas också ett område inom 50 kilometer från den skattskyldiges bostad.

En skattskyldig som under en begränsad tid arbetar vid någon av EU:s institutioner eller organ eller vid Europaskolorna men som får den huvudsakliga lönen för arbetet från annan arbetsgivare, anses under längst tre år ha sitt tjänsteställe hos den arbetsgivare som betalar den huvudsakliga lönen, om den skattskyldige begär det. Om bostaden på arbetsorten är tillfällig och beror enbart på tjänsteutövningen, skall den inte anses som sådan bostad utifrån vilken den skattskyldiges vanliga verksamhetsort bestäms, under förutsättning att den skattskyldige har en annan stadigvarande bostad (12 kap. 9 § IL).

I första hand tar nyss nämnda regel sikte på nationella experter. Den innebär att en nationell expert kan behålla sitt tjänsteställe hos sin arbetsgivare i Sverige under en treårsperiod och anses vara på tjänsteresa denna tid. Beskattning sker då av kostnadsersättningarna och förmånerna samtidigt som avdrag kan göras enligt reglerna för tjänsteresa.

När man varit på tjänsteresa på samma ort utanför den vanliga verksamhetsorten under längre tid än tre månader, ändras reglerna för avdrag. För att avdrag då skall göras måste även förutsättningarna för avdrag enligt reglerna för tillfälligt arbete eller dubbel bosättning vara uppfyllda. Vidare skall avdrag göras med lägre belopp.

Om en skattskyldig vid vistelse utomlands har rätt till avdrag för ökade levnadskostnader enligt reglerna för tjänsteresa skall avdrag göras för

utgifter för medföljande barns grundläggande skolgång under samma tid (12 kap. 23 § IL).

Om det inte är fråga om en tjänsteresa utan tillfälligt arbete eller dubbel bosättning skall också under vissa förutsättningar avdrag för ökade levnadskostnader göras, men med ett lägre belopp än vid tjänsteresa. Bestämmelser om detta finns i 12 kap. 18–22 §§ inkomstskattelagen.

Avdrag för utgifter för hemresor skall göras om den skattskyldige på grund av sitt arbete vistas på annan ort än den där han eller hans familj bor, om avståndet mellan hemorten och arbetsorten är mer än 50 kilometer. Avdrag skall göras för högst en hemresa per vecka och bara för utgifter för resor inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (12 kap. 24 § IL).

5 Nya regler om beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands

Regeringens förslag: Vissa kostnadsersättningar och förmåner i samband med utlandsstationering till andra statligt anställda än anställda vid utrikesförvaltningen eller i biståndsverksamhet skall inte tas upp till beskattning. Skattefriheten skall gälla ersättningar eller förmåner som avser bostad, skolavgifter, resor till och från tjänstgöringsorten, medföljandetillegg samt grundtilllegg.

Särregleringen för nationella experter m.fl. upphävs.

Arbetsgivarverkets förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Enligt Arbetsgivarverkets förslag skall den bestämmelse om kostnadsersättningar och förmåner som gäller för personal vid den svenska utrikesförvaltningen och i svensk biståndsverksamhet utvidgas till att gälla samtliga statligt anställda som är stationerade utomlands.

Remissinstanserna: Arbetsgivarverkets förslag tillstyrks i princip av samtliga remissinstanser. *Riksskatteverket* tillstyrker förslaget med vissa reservationer och menar att i första hand bör lösningar försöka uppnås inom befintliga regler. Vidare bör lagtexten kompletteras med en bestämmelse som tydligt anger vilka slag av utgifter som kostnadsersättningen skall vara avsedd att täcka för att bli skattefri. *Skogsstyrelsen* och *Statskontoret* tillstyrker förslaget, men anser att en harmonisering bör ske på sikt mellan privat och offentligt anställda.

Skälen för regeringens förslag: För den enskilde innebär en utlandsstationering ofta stora förändringar. Stationeringen är vanligtvis långvarig och medför förändringar i fråga om bl.a. resor, boende och skolgång för den anställde och dennes familjemedlemmar. Dessa förändringar leder oftast till betydande merutgifter. Om en medföljande make, maka eller sambo går miste om inkomst i och med flyttningen utomlands ökar dessutom den anställdes försörjningsbörda.

Reglerna om beskattning av kostnadsersättningar och förmåner som lämnas till personer som tjänstgör utomlands är inte enhetliga. Anställda vid utrikesförvaltningen och anställda i biståndsverksamhet skall inte ta

upp utlandstillägg och liknande kostnadsersättningar och förmåner till beskattning. Vad gäller privat anställda som tjänstgör utomlands respektive statligt anställda som arbetar inom ramen för tjänsteexport tillämpas i de flesta fall sexmånaders- respektive ettårsregeln. Det innebär att vare sig kostnadsersättningar, förmåner eller lön skall tas upp till beskattning i Sverige. Nationella experter m.fl. skall visserligen ta upp kostnadsersättningar och förmåner, men vid bedömningen av avdragsrätten tillämpas ofta reglerna om tjänsteresor.

För statligt anställda som är stationerade utomlands gäller alltså i dag speciella regler endast för anställda vid utrikesförvaltningen och anställda i biståndsverksamhet samt i fråga om nationella experter m.fl.

Det har de senaste åren vuxit fram ett behov hos statliga myndigheter att ha anställda stationerade i utlandet även i andra verksamheter på grund av ökad internationalisering och ökat mellanstatligt arbete. Som exempel på detta kan nämnas att Försvarsmakten, Tullverket och Riksförsäkringsverket har anställda som är stationerade utomlands. Det kan också antas att ökningen av utlandsstationeringar kommer att fortsätta.

I linje med den utvecklingen har i år träffats ett kollektivavtal som reglerar kostnadsersättningar och förmåner till statligt anställda i allmänhet vid en utlandsstationering (Avtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstgöring utomlands, URA-avtalet). Avtalet gäller från och med den 1 januari 2002.

Skattereglerna för de statligt anställda har inte förändrats med hänsyn till att även myndigheter utanför utrikesförvaltningen och biståndsverksamheten i allt större utsträckning har anställda stationerade utomlands. Några skatteregler som är anpassade för denna grupp statligt anställda finns således inte.

Enligt uppgifter från Arbetsgivarverket har en del myndigheter för att komma till rätta med problemet med beskattning av kostnadsersättningar och förmåner tillgripit konstruktioner som att låta den anställde utföra sina uppgifter som anställd i tjänsteexportbolag. I andra fall har reglerna för tjänsteresa och reglerna för anställda i utrikesförvaltningen och biståndsverksamhet felaktigt tillämpats. Enligt regeringens uppfattning är detta inte acceptabelt. Det är inte heller möjligt att lösa problemen genom att kompensera de anställda för de ökade utgifterna med högre löner.

Det finns en klar risk för att bristen på särskilda skatteregler avseende kostnadsersättningar m.m. till den grupp statligt anställda som inte är anställda vid utrikesförvaltningen eller i biståndsverksamhet innebär att myndigheternas internationella aktiviteter är av mindre omfattning och bedrivs på ett mindre effektivt sätt än vad verksamheten kräver.

Det finns således ett uttalat behov av att snarast möjligt reglera beskattningen av kostnadsersättningar och förmåner som ges ut till andra statligt anställda än anställda vid utrikesförvaltningen eller anställda i biståndsverksamhet. Fråga är då hur en sådan regel lämpligen bör vara utformad.

Att tillämpa samma regler som gäller för privat anställda, dvs. sexmånaders- och ettårsregeln, är inte en framkomlig väg. Sexmånadersregeln gäller redan för statligt anställda, men är i praktiken inte tillämplig eftersom beskattning normalt sett inte sker i verksamhetslandet. Att beskattning av statligt anställda inte sker i verksamhetslandet beror på

internationell praxis och avtal. I OECD:s modell för skatteavtal beträffande inkomst och förmögenhet anges t.ex. att statligt anställda beskattas i det land som betalar lönen. Att låta ettårsregeln gälla även för andra statligt anställda än de som är på tjänsteexport är därför inte heller lämpligt eftersom det i de flesta fall skulle innebära att inkomsten blir skattefri både i Sverige och i verksamhetslandet.

Reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa är inte tillämpliga för den aktuella gruppen personer eftersom det är fråga om en stationering utomlands och inte en tjänsteresa. Däremot skulle reglerna om avdrag för tillfälligt arbete kunna bli tillämpliga i vissa fall. Dessa regler är dock inte primärt utformade för att beakta vissa av de merutgifter som uppkommer i den nu aktuella situationen.

Enligt regeringens uppfattning är det således inte lämpligt att lösa problemet inom befintliga regler, dvs. genom förändringar i sexmånaders- och ettårsregeln eller avdragsreglerna för ökade levnadskostnader.

Arbetsgivarverket föreslår att bestämmelsen för anställda vid utrikesförvaltningen och anställda i biståndsverksamhet skall utvidgas till att gälla även övriga statligt anställda.

Regeringen är emellertid av den uppfattningen att den bestämmelse som gäller för anställda i utrikesförvaltningen och anställda i biståndsverksamhet inte tillräckligt tydligt anger vilka slag av ersättningar och förmåner som omfattas av skattefriheten. Inte heller finns några beloppsmässiga ramar för skattefriheten.

Om nya regler införs i fråga om skattefrihet för kostnadsersättningar och förmåner bör dessa utformas så att de i högre grad uppfyller de krav som skattelagstiftningen ställer på tydlighet och förutsebarhet i tillämpningen. Regeringen delar i denna del Riksskatteverkets uppfattning att det i lagtexten bör anges vilka slag av utgifter som kostnadsersättningarna och förmånerna skall vara avsedda att täcka för att vara skattefria.

En annan utgångspunkt för en reglering av beskattningen av kostnadsersättningar och förmåner vid statliga utlandsstationeringar i allmänhet bör vara att det i princip endast är ersättningar och förmåner som lämnas för att täcka de ökade utgifter som uppkommer på grund av utlandsstationeringen som bör vara skattefria. Vilka kostnadsersättningar och förmåner som med den utgångspunkten bör omfattas av en skattefrihet behandlas utförligare nedan.

Vid införandet av nya regler på detta område är det dessutom en rimlig utgångspunkt att samma regler om beskattning av kostnadsersättningar och förmåner skall gälla för samtliga statligt anställda som är stationerade utomlands. Det är emellertid inte möjligt att i nuläget genomföra en fullständig enhetlig reglering med hänsyn till de speciella förhållanden som gäller för anställda vid utrikesförvaltningen och anställda i biståndsverksamhet.

Vilka skatteregler som skall gälla för kostnadsersättningar och förmåner till dessa personalkategorier kräver alltså ytterligare överväganden. Regeringen avser att snarast utreda arbetsvillkoren och ersättningsystemen för anställda vid utrikesförvaltningen och anställda i biståndsverksamhet. Utredningen skall bedrivas förutsättningslöst. Resultatet av utredningen får visa i vilken utsträckning det finns behov av speciella regler för beskattning av kostnadsersättningar och förmåner för dessa

personalkategorier. Regeringen avser alltså att återkomma till riksdagen med förslag i denna del.

Med hänsyn till att det i dagsläget saknas skatteregler för kostnadsersättningar och förmåner till övriga statligt anställda som är utlandsstationerade och att ett avtal för deras del nu har träffats bör resultatet av nyss nämnda utredning inte avvaktas. Det är i stället angeläget att de nya reglerna för statligt anställda i allmänhet kan träda i kraft redan från och med den 1 januari 2002.

När det gäller frågan om vilka kostnadsersättningar och förmåner som bör vara skattefria är det lämpligt att utgå från vilka kostnadsersättningar och förmåner som ges ut vid en utlandsstationering. Kostnadsersättningar m.m. till anställda vid utrikesförvaltningen och anställda i biståndsverksamhet regleras sedan tidigare i kollektivavtal. För andra statligt anställda som är stationerade utomlands har det inte tidigare funnits något kollektivavtal som reglerar kostnadsersättningar och förmåner. Numera har dock som nämnts ett sådant avtal slutits. De kostnadsersättningar och förmåner som kan utgå enligt detta avtal är i större utsträckning än de enligt avtalet för anställda vid utrikes- och biståndsförvaltningen anpassade till ökade utgifter som är direkt hänförliga till utlandsstationeringen. Regeringen anser därför att det är lämpligt att utgå från URA-avtalet vid bedömningen av vilka kostnadsersättningar och förmåner som bör vara skattefria i den nu föreslagna regleringen för statligt anställda utanför utrikesförvaltningen och biståndsverksamheten. Flertalet av ersättningarna och förmånerna lämnas också enligt det avtal som gäller för anställda vid utrikes- och biståndsförvaltningen även om grunderna för beräkningen av kostnadsersättningarna och förmånerna och storleken på dem inte obetydligt skiljer sig åt i vissa fall. Enligt avtalen kan bl.a. ersättningar eller förmåner lämnas för bostad, skolavgifter och resor till och från tjänstgöringsorten. Dessutom kan ett medföljandetillägg och ett grundtillägg ges ut till den utlandsstationerade.

Skattefrihet bör enligt regeringens uppfattning gälla för ersättning för eller förmån av bostad på stationeringsorten eftersom behovet av att ha en bostad där är en direkt följd av utlandsstationeringen.

En utlandsstationering innebär ofta även förändringar för den anställdes familj. T.ex. kan stora utgifter uppkomma för barns skolgång som inte skulle ha uppkommit om den skattskyldige i stället stannat i Sverige. Utgifter för barns grundläggande skolgång kan därför anses vara en fördyring på grund av utlandsstationeringen. För det fall ersättning lämnas för avgifter för barns grundläggande skolgång bör denna därför vara skattefri. Detta bör dock bara gälla skolgång till och med gymnasieskola eller liknande.

Ersättning för eller förmån av två resor per kalenderår till och från tjänstgöringsorten för såväl arbetstagaren som dennes familjemedlemmar bör också undantas från beskattning.

Om den som är utlandsstationerad tar med sin familj kan det vidare innebära att medföljande make, maka eller sambo går miste om förvärvsinkomster, vilket vanligen medför en utvidgad försörjningsbörda för arbetstagaren. Ersättning som lämnas av arbetsgivaren för att medföljande make, maka eller sambo går miste om förvärvsinkomster vid en utlandsstationering bör därför vara skattefri. Detta bör dock endast gälla

för ett begränsat belopp. Enligt URA-avtalet skall medföljandetillägg utgå med högst en tolfedel av ett och ett halvt prisbasbelopp per månad. Regeringen anser att medföljandetillägg som lämnas under dessa förutsättningar och som inte överstiger detta belopp bör vara skattefritt.

Grundtillägget avser att täcka övriga merutgifter på grund av utlandsstationeringen och uppgår till ett belopp som beräknas av Utlandslönenämnden. Grundtillägget består av fyra poster. Dessa poster beräknas utifrån förhållandena på tjänstgöringsorten och beräknas motsvara ökade utgifter för livsmedel, transporter, hushållshjälp och speciella merutgifter. Regeringen anser att ett sådant utgivet grundtillägg bör vara skattefritt. Detta kommer i lagtexten till uttryck genom att grundtillägget inte skall tas upp till beskattning till den del det inte överstiger ett belopp som kan antas motsvara den normala ökningen av utgifter för livsmedel, transporter, hushållshjälp och speciella merutgifter.

Förslaget föranleder en ny paragraf i inkomstskattelagen (1999:1229), 11 kap. 21 a §, och en ändring i 12 kap. 3 § den lagen.

Den föreslagna regleringen innebär att grunderna för hur grundtillägget beräknas och med vilket belopp det uppgår till kommer att få skatterättslig verkan. Det finns därför anledning att se över formerna för hur grundtilläggets storlek bestäms. De utgifter grundtillägget avser att täcka motsvarar dessutom till viss del sådana utgifter för vilka avdrag skall göras enligt reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader. Vid beräkningen av avdrag för ökade levnadskostnader vid utlandsvistelse utgår man från ett av Riksskatteverket fastställt normalbelopp. Frågan om beräkning av normalbeloppet har behandlats av Utredningen om avdrag för ökade levnadskostnader m.m. i betänkandet *Förmåner och ökade levnadskostnader* (SOU 1999:94). Betänkandet som har remissbehandlats bereds för närvarande inom regeringskansliet. Eftersom både grundtillägget och normalbeloppet avser kostnadsökningar på grund av utlandstjänstgöring borde det vara möjligt att samordna dessa belopp och att använda samma ordning för fastställande av beloppen. Regeringen avser att se över även denna fråga och vid behov återkomma till riksdagen med förslag i denna del.

Nationella experter m.fl.

I dag finns speciella regler för nationella experter m.fl. som arbetar vid EU:s institutioner eller organ eller vid Europaskolorna. Vid införandet av regleringen uttalades att de nationella experternas arbetssituation var ganska speciell till sin konstruktion och att flera omständigheter talade för att experten egentligen hade ett nytt tillfälligt arbete under tiden som nationell expert. Vidare uttalades att konstruktionen med avtal mellan EU-kommissionen och arbetsgivaren eller representationen emellertid gjorde att det i viss utsträckning liknade en tjänsteförrättning. Regeringen fann inga hinder på grund av EG-rätten mot beskattning av kostnadsersättningar till nationella experter. Däremot ansåg man att en nationell expert borde ges samma ekonomiska förutsättningar i skattehänseende som en anställd som var på tjänsteresa under samma tid (prop. 1995/96:152 s. 73–74).

De speciella reglerna tar sikte på statligt anställda nationella experter m.fl., vilka arbetar utomlands. Dessa personer bör enligt regeringens uppfattning anses vara stationerade utomlands, framför allt med hänsyn till att de har sin verksamhetsort utomlands och att den svenska arbetsgivaren betalar lönen. De kommer därför att omfattas av den föreslagna regleringen. Den föreslagna skattefriheten för kostnadsersättningar och förmåner kommer alltså att gälla för de nationella experterna m.fl. på samma sätt som för andra statligt anställda. Skäl för att behålla särregleringen för nationella experter m.fl. finns således inte längre. Detta innebär att 12 kap. 9 § inkomstskattelagen bör upphävas.

I samband med införandet av särregleringen för nationella experter infördes också en avdragsrätt för skolavgifter för personer som har rätt till avdrag för ökade levnadskostnader enligt reglerna för tjänsteresor. Avdragsrätten gäller i och för sig även andra personer än nationella experter m.fl. som är på tjänsteresa. Det torde dock vara mycket ovanligt att några utgifter för skolavgifter uppkommer vid tjänsteresor. Avdrag för skolavgifter får inte heller göras vid dubbel bosättning eller tillfälligt arbete. Vad gäller de nationella experterna m.fl. föreslås som ovan nämnts att samma regler skall gälla för dessa som för övriga statligt anställda. Det finns därför inte längre någon anledning att ha kvar möjligheten till avdrag för skolavgifter. Förslaget innebär i den delen att 12 kap. 23 § inkomstskattelagen upphävs.

6 Termen årsmodell avseende bilförmån

Regeringens förslag: Termen årsmodell tas bort i inkomstskattelagen och ersätts med termen bilmodell, vilken definieras som bilmärke, variant och tillverkningsår.

Riksskatteverkets förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Riksskatteverkets förslag tillstyrks i princip av samtliga remissinstanser. *Motorbranschens Riksförbund* föreslår att termen bilmodell skall grunda sig på år för första registrering i stället för tillverkningsår.

Skälen för regeringens förslag: Vid fastställande av värdet av skattepliktig bilförmån krävs enligt 61 kap. 5–7 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) kännedom om bilarnas årsmodell. Riksskatteverket utfärdar årliga föreskrifter om värdering av bilförmån. Uppgiften om årsmodell ligger då till grund för bilens nybilspris i föreskrifterna. För att få information om nya bilmodeller och nybilspriser skriver Riksskatteverket årligen till generalagenterna och biltillverkarna och begär uppgifter om nya bilmodeller och deras priser. Uppgifterna lämnas årsmodellvis.

Enligt rådets direktiv 70/156/EEG av den 6 februari 1970 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om typgodkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon ingår inte längre termen årsmodell i EG:s regelsystem. Detta innebär att biltillverkaren kan upphöra med att använda årsmodelluppgift för sina bilar, vilket också flera biltillverkare har gjort. Med hänsyn till denna utveckling bör bestämmelserna i

inkomstskattelagen ändras på så sätt att den nuvarande termen årsmodell utesluts ur lagtexten och ersätts med andra uppgifter för beräkning av värdet av bilförmån.

För att kunna bestämma en bils ålder krävs någon form av årsbegrepp. I samband med utarbetandet av sin framställan till regeringen har Riksskatteverket tagit kontakt med bl.a. Vägverket. Vägverket utfärdar instruktioner om de uppgifter som skall anges i bilregistret. Där har uppgifterna om bilens ålder ersatts med uppgift om tillverkningsmånad inklusive årtal. Riksskatteverket har i sin framställan föreslagit att bilens tillverkningsår skall användas för att bestämma en bils ålder. I likhet med Riksskatteverket anser regeringen att det är lämpligt att använda bilens tillverkningsår för att bestämma bilens ålder vid bestämmande av förmånsvärdet.

För att definiera den enskilda bilen behövs utöver årsuppgiften även upplysningar om det enskilda fordonets specifika utformning. Detta kan fastställas genom termerna bilmärke och variant. Enligt uppgifter från bilbranschen utgör varianterna alltid undergrupper till bilmodellerna och variantuppgifterna ger information om bl.a. motorns cylindervolym, bensin- eller dieselmotor, manuell eller automatisk växellåda och antal dörrar.

För generalagenternas och biltillverkarnas del innebär de föreslagna ändringarna att de i framtiden skall lämna uppgifter till Riksskatteverket om de nya bilarnas tillverkningsår, bilmärke, variant och nybilspris.

Förslaget föranleder ändringar i 61 kap. 5–7 §§ inkomstskattelagen.

7 Avtal om betalning av socialavgifter

Regeringens förslag: Förutsättningarna för en fysisk person bosatt i utlandet eller en utländsk juridisk person att enligt socialavgiftslagen avtala bort skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på en avgiftspliktig ersättning kompletteras med att utgivaren av ersättningen också skall sakna fast driftställe i Sverige.

Skälen för regeringens förslag: Socialavgiftslagen (2000:980) gäller från och med den 1 januari 2001 och har ersatt den tidigare gällande lagen (1981:691) om socialavgifter. Den tidigare lagen var lagtekniskt sammankopplad med lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) och lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP).

Förutsättningarna för att avtala om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på en ersättning reglerades tidigare endast i 3 kap. 2 a § AFL och 2 kap. 10 § LIP. Numera finns en reglering av sådana avtal också i socialavgiftslagen (2 kap. 8 §).

Avtalen får enligt AFL och LIP till följd att ersättningen utgör inkomst av annat förvärvsarbete för mottagaren av ersättningen. Detta innebar enligt den tidigare lagen om socialavgifter att arbetsgivaravgifter inte skulle betalas på ersättningen. Mottagaren av ersättningen skulle i stället själv i förekommande fall betala egenavgifter på ersättningen.

Det är möjligt enligt 3 kap. 2 a § AFL och 2 kap. 10 § LIP att avtala om att en ersättning skall anses som inkomst av annat förvärvsarbete, om

arbetsgivaren är en fysisk person bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person. Som en ytterligare förutsättning gäller att arbetsgivaren saknar fast driftställe i Sverige. Detta följer uttryckligen av bestämmelsen i LIP men omnämns inte direkt i AFL. Med arbetsgivare som är bosatt utomlands eller är en utländsk juridisk person avses emellertid enligt AFL arbetsgivare som inte har vare sig hemvist eller något fast driftställe i Sverige (jfr. prop. 1986/87:16 s. 49–51).

I och med att den nya socialavgiftslagen har frikopplats från både AFL och LIP har förutsättningen att utgivaren av ersättningen saknar fast driftställe i Sverige av förbiseende inte förts in i socialavgiftslagen. Det är självklart inte meningen att de som sysselsätter personer i Sverige från ett fast driftställe här skall kunna avtala bort skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. Förutsättningarna för avtal om betalning av socialavgifter i 2 kap. 8 § socialavgiftslagen bör därför kompletteras med att utgivaren också skall sakna fast driftställe i Sverige.

8 Offentligfinansiella konsekvenser

Förslaget avseende kostnadsersättningar och förmåner till statligt anställda som är stationerade utomlands innebär att vissa kostnadsersättningar och förmåner som i dag skall tas upp till beskattning blir skattefria. I dag finns emellertid vissa möjligheter att göra avdrag för de utgifter som dessa ersättningar och förmåner avser att täcka. Det är vidare endast ett begränsat antal personer som berörs av ändringen och det är också oklart i vilken utsträckning dessa personer tidigare tagit upp kostnadsersättningarna och förmånerna till beskattning. Det kan därför antas att de föreslagna ändringarna inte kommer att leda till något inkomstbortfall av betydelse för det allmänna.

Övriga förslag i propositionen har inte några ekonomiska effekter för det allmänna.

9 Författningskommentarer

9.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

10 kap.

2 §

I bestämmelsen räknas vissa ersättningar och förmåner upp som skall behandlas som tjänst. I *punkt 6* finns en hänvisning till vissa angivna lagrum. Av misstag har dock någon hänvisning inte gjorts till 11 kap. 33 och 36 §§. Dessa paragrafer har därför lagts till.

11 kap.

21 a §

Bestämmelsen gäller statligt anställda som är stationerade utomlands och som inte är anställda vid den svenska utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet. Att bestämmelsen gäller anställda som är statione-

rade utomlands innebär således att den inte gäller för anställda som är på tjänsteresa. En anställd anses normalt vara på tjänsteresa om han eller hon befinner sig på någon annan plats än tjänstestället.

I bestämmelsen anges vilka kostnadsersättningar och förmåner som är skattefria. Enligt *punkt 3* skall skattefrihet gälla för ersättning för eller förmån av två resor per kalenderår till och från tjänstgöringsorten för den utlandsstationerade personen och hans familjemedlemmar. Det kan t.ex. vara fråga om en resa i samband med semester, en resa för att besöka hemmavarande familjemedlemmar eller en resa för att hemmavarande familjemedlemmar skall besöka den utlandsstationerade personen. Med familjemedlemmar avses i första hand makar, sambor och barn.

I *punkt 4* anges att medföljandetillägg inte skall beskattas om den medföljande personen går miste om förvärvsinkomster. Det är svårt att närmare ange vad som avses med att gå miste om förvärvsinkomster. En förutsättning för att medföljandetillägg skall vara skattefritt är dock att det är flytten utomlands som är orsaken till inkomstminskningen. Av lagtexten framgår också att skattefriheten gäller medföljandetillägg till den del det inte överstiger en tolfedel av ett och ett halvt prisbasbelopp per månad. Detta belopp skall beräknas varje månad för sig och är skattefritt endast under den tid utlandsstationeringen pågår.

I *punkt 5* anges att grundtillägg inte skall beskattas. En begränsning vad gäller skattefriheten finns dock, vilken innebär att skattefrihet endast gäller till den del grundtillägget inte överstiger ett belopp som kan antas motsvara den normala ökningen av utgifter för livsmedel, transporter, hushållshjälp och speciella merutgifter på grund av utlandsstationeringen.

31 §

I *första stycket* anges i dag att vissa ersättningar i samband med vård av närstående skall tas upp. En definition av begreppet närstående finns i 2 kap. 22 § inkomstskattelagen. Ordalydelsen i 11 kap. 31 § inkomstskattelagen skulle därför kunna tolkas som att de i lagrummet angivna ersättningarna endast skall tas upp om de utgår i samband med vård av sådan närstående som avses i 2 kap. 22 § inkomstskattelagen.

I motsvarande bestämmelse i kommunalskattelagen (1928:370), punkt 12 andra stycket av anvisningarna till 32 §, fanns inte begreppet närstående, utan där angavs endast vilka ersättningar som skulle tas upp. Någon avsikt att ändra bestämmelsen när den togs in i inkomstskattelagen fanns inte. Orden *av närstående* har därför tagits bort.

12 kap.

3 §

Ändringen är en konsekvens av införandet av 11 kap. 21 a §.

61 kap.

5–7 §§

Motiven för ändringarna redovisas i avsnitt 6.

Av övergångsbestämmelserna framgår att de äldre bestämmelserna i 61 kap. 5–7 §§ skall fortsätta att tillämpas i fråga om bilar tillverkade före den 1 januari 2002.

9.2 Förslaget till lag om ändring i socialavgiftslagen
(2000:980)

2 kap.

8 §

Ett tillägg har gjorts i paragrafen om att utgivaren av en ersättning också skall sakna fast driftställe i Sverige för att skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på en avgiftspliktig ersättning skall kunna avtalas bort.

Lagförslag i Arbetsgivarverkets hemställan om
förtydligande av inkomstskattelagens bestämmelser
om ersättningar till statligt anställda som är
stationerade utomlands (Fi 2000/3377)

Prop. 2001/02:18
Bilaga 1

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 21 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

21 §

Utlandstillägg och liknande ersättningar och förmåner, såsom bostadskostnadsersättning och förmån av bostad, till sådan personal vid den svenska utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet som är stationerad utomlands skall inte tas upp.

Motsvarande gäller även för personal som av statlig myndighet eller affärsverk är stationerad utomlands i annan verksamhet än i utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet.

Ersättningar för ökade levnadskostnader eller för skolavgifter för barn och förmån av bostad från Styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) skall inte tas upp av sådana forskare vid SIPRI som

- är utländska medborgare,
- är kontraktsanställda på bestämd tid, och
- vid tidpunkten för anställningen hos SIPRI inte är bosatta i Sverige.

Förteckning över remissinstanser beträffande
Arbetsgivarverkets hemställan om förtydligande av
inkomstskattelagens bestämmelser om ersättningar
till statligt anställda som är stationerade utomlands
(Fi 2000/3377)

Prop. 2001/02:18
Bilaga 2

Efter remiss har yttranden över Arbetsgivarverkets hemställan inkommit från Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Gävleborgs län, Rikspolisstyrelsen, Statskontoret, Statistiska centralbyrån, Försvarmakten, Försvarets materielverk, Statens räddningsverk, Riksförsäkringsverket, Rättsmedicinalverket, Tullverket, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Statens skolverk, Banverket, Lunds universitet, Skogsstyrelsen, Statens kärnkraftsinspektion, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Internationella Programkontoret för utbildningsområdet och Delegationen för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency).

Svenska Kommunförbundet har avstått från att yttra sig.

Landstingsförbundet har beretts tillfälle att lämna synpunkter men har inte svarat.

Lagförslag i Riksskatteverkets hemställan om ändring i inkomstskattelagen av termen årsmodell avseende bilförmån (Fi 2000/2186)

Prop. 2001/02:18
Bilaga 3

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 61 kap. 5, 6 och 7 §§ skall ha följande lydelse.

61 kap.

5 §

Värdet av bilförmån exklusive drivmedel skall för ett kalenderår beräknas till summan av

- 0,3 prisbasbelopp,
- ett ränterelaterat belopp, och
- ett prisrelaterat belopp.

Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november andra året före taxeringsåret multiplicerat med *nybilspriset för årsmodellen*.

Det prisrelaterade beloppet skall beräknas till 9 procent av *nybilspriset för årsmodellen*, om detta uppgår till högst 7,5 prisbasbelopp. Om *nybilspriset för årsmodellen* är högre, skall det prisrelaterade beloppet beräknas till summan av 9 procent av 7,5 prisbasbelopp och 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 prisbasbelopp.

Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november andra året före taxeringsåret multiplicerat med *bilmodellens nybilspris*.

Det prisrelaterade beloppet skall beräknas till 9 procent av *bilmodellens nybilspris*, om detta uppgår till högst 7,5 prisbasbelopp. Om *bilmodellens nybilspris* är högre, skall det prisrelaterade beloppet beräknas till summan av 9 procent av 7,5 prisbasbelopp och 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 prisbasbelopp.

6 §

Med *nybilspris för årsmodellen* avses det pris som bilen hade när den introducerades på den svenska marknaden. Om ett sådant introduktionspris ändras efter kort tid, avses med nybilspris det justerade priset. Om det inte finns något nybilspris, anses som nybilspris för *årsmodellen* det pris som det kan antas att bilen skulle ha haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny.

Med *bilmodellens nybilspris* avses det pris som bilen hade när den introducerades på den svenska marknaden. Om ett sådant introduktionspris ändras efter kort tid, avses med nybilspris det justerade priset. Om det inte finns något nybilspris, anses som nybilspris för *bilmodellen* det pris som det kan antas att bilen skulle ha haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny. *Med bilmodell avses bil av samma märke, variant och tillverkningsår.*

7 §

För en *bil av årsmodell* som är sex år eller äldre, skall nybilspriset anses vara det högsta av

– det verkliga nybilspriset och anskaffningsutgiften för extra-utrustning enligt 6 och 8 §§, och

– fyra prisbasbelopp.

För en *bilmodell* som är sex år eller äldre, skall nybilspriset anses vara det högsta av

– det verkliga nybilspriset och anskaffningsutgiften för extra-utrustning enligt 6 och 8 §§, och

– fyra prisbasbelopp.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001 och tillämpas på bilar tillverkade fr.o.m. den 1 januari 2001.

2. I fråga om bilar tillverkade före ikraftträdandet tillämpas äldre bestämmelser enligt punkt 2 första stycket av anvisningarna till 42 § i den lydelse bestämmelsen hade enligt lagen (1996:1208) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) samt enligt punkt 2 andra och åttonde styckena av anvisningarna till 42 § i den lydelse bestämmelserna hade enligt lagen (1997:770) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

3. Vid tillämpning av bestämmelserna i 7 § skall beträffande bilar tillverkade under år 2000 gälla sju i stället för sex år.

Förteckning över remissinstanser beträffande
Riksskatteverkets hemställan om ändring i
inkomstskattelagen av termen årsmodell avseende
bilförmån (Fi 2000/2186)

Prop. 2001/02:18
Bilaga 4

Efter remiss har yttranden över Riksskatteverkets hemställan inkommit från Bilindustriföreningen, Konsumentverket, Motorbranschens Riksförbund, Statens Institut för Kommunikationsanalys och Tjänstebilsförlaget Ynnor AB.

Yttrande har vidare inkommit från Motormännens Riksförbund.

Saab Automobil AB, Volvo Personvagnar AB och Vägverket har beretts tillfälle att lämna synpunkter men har inte svarat.

2.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen
(1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)
dels att 12 kap. 9 och 23 §§ skall upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 12 kap. 23 § skall utgå,
dels att 12 kap. 3 § och 61 kap. 5–7 §§ skall ha följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 11 kap. 21 § skall lyda ”Ersättningar till
statligt anställda stationerade utomlands m.m.”,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 11 kap. 21 a §, av
följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

21 a §

*Ersättningar och förmåner till
annan utomlands stationerad per-
sonal vid statlig myndighet än
sådan personal som avses i 21 §
första stycket skall inte tas upp om
ersättningen eller förmånen avser*

- 1. bostad på stationeringsorten,*
- 2. avgifter för barns skolgång i
grundskola och gymnasieskola
eller liknande,*
- 3. egna och familjemedlemmars
resor till och från tjänstgörings-
orten, dock högst två resor per
person och år,*

*4. medföljandetillägg för make,
maka eller sambo som går miste
om förvärvsinkomster till den del
det inte överstiger en tolfedel av
ett och ett halvt prisbasbelopp per
månad, och*

5. grundtillägg.

*Första stycket 5 gäller endast
till den del grundtillägget inte
överstiger ett belopp som högst
kan antas motsvara den normala
ökningen av utgifter på statione-
ringsorten för livsmedel, trans-
porter, hushållshjälp och speciella*

12 kap.3 §³

Om den skattskyldige får sådan ersättning som enligt 11 kap. 21 eller 28 § inte skall tas upp, får de utgifter som ersättningen är avsedd att täcka inte dras av.

Om den skattskyldige får sådant skattefritt stöd eller bidrag vid utbildning eller arbetslöshet som avses i 11 kap. 27 § tredje stycket, 34 § andra stycket och 35 §, får de utgifter som stödet eller bidraget är avsett att täcka inte dras av.

Utgifter som täcks av sådana ersättningar till utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner som enligt 11 kap. 22 § och 23 § första stycket 2 inte skall tas upp, får inte heller dras av.

Om den skattskyldige får sådan ersättning som enligt 11 kap. 21, 21 a eller 28 § inte skall tas upp, får de utgifter som ersättningen är avsedd att täcka inte dras av.

61 kap.

5 §

Värdet av bilförmån exklusive drivmedel skall för ett kalenderår beräknas till summan av

- 0,3 prisbasbelopp,
- ett ränterelaterat belopp, och
- ett prisrelaterat belopp.

Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november andra året före taxeringsåret multiplicerat med *nybilspriset för årsmodellen*.

Det prisrelaterade beloppet skall beräknas till 9 procent av *nybilspriset för årsmodellen*, om detta uppgår till högst 7,5 prisbasbelopp. Om *nybilspriset för årsmodellen* är högre, skall det prisrelaterade beloppet beräknas till summan av 9 procent av 7,5 prisbasbelopp och 20 procent av den del av *nybilspriset* som överstiger 7,5 prisbasbelopp.

Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november andra året före taxeringsåret multiplicerat med *bilmodellens nybilspris*.

Det prisrelaterade beloppet skall beräknas till 9 procent av *bilmodellens nybilspris*, om detta uppgår till högst 7,5 prisbasbelopp. Om *bilmodellens nybilspris* är högre, skall det prisrelaterade beloppet beräknas till summan av 9 procent av 7,5 prisbasbelopp och 20 procent av den del av *nybilspriset* som överstiger 7,5 prisbasbelopp.

6 §

Med bilmodell avses bilar av samma märke, variant och tillverkningsår.

Med *nybilspris för årsmodellen* avses det pris som bilen hade när den introducerades på den svenska

Med *bilmodellens nybilspris* avses det pris som bilen hade när den introducerades på den svenska

³ Senaste lydelse 2000:1341.

marknaden. Om ett sådant introduktionspris ändras efter kort tid, avses med nybilspris det justerade priset. Om det inte finns något nybilspris, anses som nybilspris för *årsmodellen* det pris som det kan antas att bilen skulle ha haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny.

marknaden. Om ett sådant introduktionspris ändras efter kort tid, avses med nybilspris det justerade priset. Om det inte finns något nybilspris, anses som nybilspris för *bilmodellen* det pris som det kan antas att bilen skulle ha haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny.

7 §

För en *bil av årsmodell* som är sex år eller äldre, skall nybilspriset anses vara det högsta av

- det verkliga nybilspriset och anskaffningsutgiften för extrautrustning enligt 6 och 8 §§, och
- fyra prisbasbelopp.

För en *bilmodell* som är sex år eller äldre, skall nybilspriset anses vara det högsta av

- det verkliga nybilspriset och anskaffningsutgiften för extrautrustning enligt 6 och 8 §§, och
- fyra prisbasbelopp.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas första gången vid 2003 års taxering. De äldre bestämmelserna i 61 kap. 5–7 §§ gäller fortfarande i fråga om bilar tillverkade före den 1 januari 2002.

2.2 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Prop. 2001/02:18
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 8 § socialavgiftslagen (2000:980) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

8 §

Arbetsgivaravgifter skall inte betalas av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om utgivaren och mottagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen.

Arbetsgivaravgifter skall inte betalas av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om

3. utgivaren *saknar sådant fast driftställe i Sverige som avses i 2 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229)*, och

4. *utgivaren och mottagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgiftspliktig ersättning som utgetts före ikraftträdandet.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2001-09-04

Närvarande: regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, regeringsrådet Marianne Eliason, justitierådet Severin Blomstrand.

Enligt en lagrådsremiss den 28 juni 2001 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Annika Åsbrink.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 september 2001

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, von Sydow, Östros, Messing, Engqvist, Larsson, Wärnersson, Lejon, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Ringholm

Regeringen beslutar proposition 2001/02:18 Beskattning av kostnadsersättningar till statligt anställda stationerade utomlands, m.m.